

Randers Kommune – Havndal sundhedshus

Indbyggertal	Ca. 98.600
Formål	Formålet er at styrke sundhedstilstanden i det mest sociografiske udfordrede område af Randers Kommune via et decentralt sundhedshus med sundhedstilbud og aktiviteter. Indsatsen er realiseret via involverende processer med borgerne og i tæt samarbejde med alle kommunens forvaltninger om relevante tilbud og indsætter i området.
Steder	Havndal
Målgrupper	Alle borgere der bor i den nordlige del af Randers Kommune
Politiske udvalg	Et §17 stk. 4-udvalg blev nedsat i forbindelse med etableringen af Havndal sundhedshus, og nu ligger indsatsen under Sundheds-, idræts- og kulturudvalget.
Kommunal organisering	Direktionen i Randers Kommune er styregruppe for Havndal sundhedshus i forhold til mål og rammer for sundhedshuset. Disse godkendes i de politiske udvalg. Sundhedsalliancen (et forum for chefer) er projektgruppe og involveres løbende i forhold til samarbejdet på tværs af forvaltningerne omkring indsætter og prioriteringer.
Lokal organisering	Der er ansat en lokal koordinator til at varetage driften af huset, have kontakten til fagforvaltningernes fremskudte funktioner, mobilisere frivillige til at bruge huset, rekruttere borgere til at bruge de tilbud og aktiviteter, der er i huset, understøtte nye aktiviteter og varetage sundhedssamtaler i sundhedshuset. Der arbejdes på at lave en borgergruppe tilknyttet sundhedshuset, som skal være med til at skabe liv i huset og sikre det gode samarbejde mellem brugerne.
Data	Havndal sundhedshus er placeret i den nordlige del af Randers Kommune, da sundhedsprofilen 'Hvordan har du det?' viser, at det område har de største sundhedsmæssige udfordringer.
Indsatsbeskrivelse	En del af plejecentret Aldershvile i Havndal er omdannet til et sundhedshus. Her vil der være kommunale sundhedstilbud og frivilligt drevne aktiviteter. Der er en café, som kan anvendes til større arrangementer, og der er plads til at private aktører kan leje lokaler. For at understøtte den borgerinvolverende proces indgår Randers Kommune i et forskningsprojekt i samarbejde med Aarhus Universitet og Steno Diabetes Center Aarhus. Forskningsprojektet 'Havndals Kooperativ: sunde og glade børneliv' er en systematisk og samskabende lokalsamfundsindsats, der bygger på lokalt engagement. Igennem denne indsats igangsættes en række tiltag, der er drevet af borgerne i Havndal og som skal styrke det sunde og glade børneliv i Havndal.

Eksempler på aktiviteter	<p>Sundhedsplejen, tandplejen, rehabiliteringsenheden, arbejdsmarkedsområdet og familieområdet har tilbud og aktiviteter i sundhedshuset. Derudover vil foreninger og frivilligrupper stå for aktiviteter i sundhedshuset, som f.eks. suppekøkken for pensionister</p> <p>De borger- og aktørdrevne aktiviteter for at skabe sunde og glade børneliv er bl.a. etablering af cykelstier, udvikling af eksisterende legeplads, reetablering af Søstien, igangsættelse af krea café, brætspilscafé og fællesspisning i byen</p>
Ressourcer	<p>Byrådet har bevilliget midler til etablering af Havndal sundhedshus.</p> <p>Der er desuden bevilliget midler til driften af sundhedshuset og en koordinator på 25 timer ugentlig.</p>
Varighed	Sundhedshuset åbner april 2022
Kontaktperson	Koordinator Ulla Skov Aldahl, Ulla.Skov.Aldahl@randers.dk

Randers Kommune - Havndal sundhedshus

Etablering af Havndal sundhedshus blev politisk besluttet som en del af budgetforliget i 2019. Således var det et samlet byråd, der bakkede op om at omdanne en del af det lokale plejecenter i Havndal til et sundhedshus. Der er i byrådet et politisk ønske om at styrke sundhedsindsatsen i den nordlige del af Randers Kommune, som er kendetegnet ved at være mere udfordret socio-økonomisk og deraf også sundhedsmæssigt end andre dele af kommunen⁴⁹. På den måde er der fokus på at skabe mere geografisk lighed i sundhed i lokalsamfundsindsatsen.

Randers Kommune har i en årrække arbejdet med en decentral sundhedsindsats i seks udvalgte lokalområder, som er særligt udfordrede sundhedsmæssigt, under navnet Sundhedshøjskolen. I Sundhedshøjskolen etableres et partnerskab mellem Randers sundhedscenter og lokale idrætsforeninger, så langt flere borgere kan få gavn af de forebyggende tilbud. Randers Kommune stiller instruktører til rådighed i foreningerne i en 12 ugers periode, hvor lokale frivillige instruktører bliver opkvalificeret, mens borgerne tilbydes træning. Efterfølgende kan deltagerne fortsætte i et træningstilbud i foreningsregi⁵⁰.

Formålet med Havndal sundhedshus er at skabe et samlingspunkt for borgerne, hvor sundhed og trivsel er omdrejningspunktet. Sundhedshuset vil danne rammen om kommunale tilbud som for eksempel sundhedspleje, rygestoptilbud eller familierådgivning. Der er også plads til, at frivilligt drevne aktiviteter kan finde sted i sundhedshuset, eller at grupper af borgere bruger huset som mødested.

I forbindelse med beslutningen om at etablere Havndal sundheds blev der nedsat et § 17 stk. 4-udvalg eller opgaveudvalg, som det også kaldes. Udvalget bestod af lokale byrådsmedlemmer og fire lokale borgere. Udvalgets opgave var at sørge for, at projektet mundede ud i et velfungerende hus med brugbare tilbud og aktiviteter til borgerne i lokalområdet. Havndal sundhedshus

er nu en indsats under Sundheds-, idræts- og kulturudvalget, som løbende vil blive orienteret og involveret, ligesom andre relevante udvalg og det samlede byråd vil blive det.

Randers Kommunes byråd formulerede i 2021 en vision om at *”ville være førende i at inddrage borgere, virksomheder og foreninger til at udvikle vores fælles velfærd..., så vi sammen sikrer, at aktivt medborgerskab tænkes ind i alt fra daginstitutionerne til vores fælles grønne områder”*⁵¹.

Derfor er der også udtrykt et stort ønske om, at Havndal sundhedshus involverer borgerne til være en del af det liv, der skabes i sundhedshuset, og er medskabere af sundhedsfremmende initiativer i lokalområdet, for som sundhedschefen siger:

” Sundhedshuset er i virkeligheden bare en ramme, men det i sig selv kan ikke skabe mere sundhed. Det er, når vi får borgerne til at engagere sig til at gøre noget lokalt for hinanden, at der sker noget.

Sundhedschef, Randers Kommune

Politikerne besluttede, at der skulle udarbejdes en pjece med de tilbud, som de forskellige forvaltninger ville byde ind med i Havndal sundhedshus. Fagforvaltningerne kom derfor med deres umiddelbare tanker om aktivitetsskabelse i sundhedshuset, hvorefter der blev udarbejdet en

pjece, som blev godkendt af Sundheds-, idræts- og kulturudvalget. Herefter blev den husstands- omdelt i Havndal og omegn, så borgerne kunne se, hvilke typer aktiviteter, der ville komme i lokalområdet.

Sundhedshuset åbnede den 1. april 2022

Under sundhedshusets tag findes fagforvaltningernes fremskudte funktioner

Det er en målsætning, at hele den kommunale organisation skal have et ejerskab til sundhedshuset. Derfor har det været en bunden opgave at få de forskellige fagforvaltninger til at komme med konkrete tilbud og aktiviteter, som de vil tilbyde borgerne i Havndal og omegn.

Det har været en længere proces at involvere fagforvaltningerne. Sundhedschefen har først involveret den såkaldte *Sundhedsalliance* i kommunen. Sundhedsalliancen er et forum på administrativt chefniveau under direktionen, der har til formål at koordinere og sikre implementering af strategiske tværgående sundhedstiltag. Herefter var sundhedschefen og koordinatoren af Havndal sundhedshus på besøgssrunde i alle fagforvaltninger, hvor de bød ind med de umiddelbare idéer, de havde, til fremskudte tilbud og aktiviteter i Havndal sundhedshus. Den første politisk godkendte pjece, er nu blevet yderligere konkretiseret ved at koordinatoren sammen med konkrete medarbejdere, der er blevet udpeget af fagforvaltningerne til at arbejde i Havndal sundhedshus, har beskrevet tilbuddene. Der er lavet en aktivitetskalender, hvor borgerne kan se hvilke tilbud, der er i sundhedshuset. Der vil f.eks. være rygestopkurser, jobcafé, lektiehjælp, hørekonsultation, fremskudt socialrådgivning og rusmiddelrådgivning⁵². Denne aktivitetskalender er efterfølgende sendt til cheferne til orientering.

Der vil med andre ord komme mange fagprofessionelle i sundhedshuset, som hver især tilbyder en fremskudt aktivitet, der ligger indenfor deres kerneopgave i Randers Kommune. De har ikke nødvendigvis tid til eller er opmærksomme på at have en tværfaglig tilgang til at arbejde lokalsamfundsbaseret. Derfor vil der både være fokus på at skabe brobygning mellem de kommunale

medarbejdere, der kommer i huset, men også til andre tilbud i både regionen og i civilsamfundet.

” Hvis man nu f.eks. er fremskudt rådgiver, og man har 3-4 borgere i Havndal, så kan man sige: 'Nu har jeg en anden ramme at gøre det samme arbejde i, som jeg gjorde før, og når jeg nu er her, så kan jeg mobilisere borgerne til at komme i huset, hvor der sker rigtig mange andre ting.

Sundhedschef, Randers Kommune

Koordinatoren har i forvejen et stort kendskab til de kommunale forvaltninger i Randers Kommune og har et stort netværk i organisationen. Hvis hun får øje på lokale udfordringer, der ikke kan løses igennem de fremskudte funktioner eller de frivillige og lokale aktører, der allerede findes i Havndal, så har hun mandat til at kontakte relevante fagprofessionelle, der kan være med til at finde mulige løsninger sammen med lokalsamfundsaktørerne.

Borgerinvolvering i Havndal

Som skrevet ovenfor er det vigtigt for Randers Kommune, at borgerne i Havndal oplever, at sundhedshuset er deres, og derfor skal de være medskabere af lokalsamfundsindsatsen. Borgerne er i første omgang blevet bedt om at udfylde et eller flere 'drømmekort', dvs. et postkort, hvor de kunne skrive, hvad de ønskede sig, der skulle ske i sundhedshuset. Her blev der anført alt lige fra at få hjælp til at justere sit høreapparat, en bogcafé, til et madlavningshold for større børn. Mange af de ønsker, borgerne kom med, kan umiddelbart godt realiseres. Det afgørende er, at de selv er med til at etablere mange af de tilbud og aktiviteter, som ikke kræver fagprofessionelle kompetencer. Her vil koordinatoren have en understøttende rolle i processen fra ønsker til virkelighed.

Koordinatoren har brugt meget tid i perioden op til åbningen af sundhedshuset på at invitere forskellige foreninger og grupper af borgere til at se sundhedshuset og få en drøftelse med dem om, hvordan de kan se sig selv skabe liv i huset. Hun har været meget til stede i Havndal og lavet et grundigt opsøgende arbejde for selv at få et

øget kendskab til lokalområdet og de borgere, der bor der, samt de aktører, der er væsentlige at få et samarbejde med.

” *Jeg har virkelig haft mine antenner ude... så har jeg snakket med brugsuddeleeren, så har jeg snakket med halbestyreren, så har jeg snakket med dem, der sidder i menighedsrådet, så har jeg snakket med dem, der sad i 17.4-udvalget... på den måde har jeg pludselig set, hvordan trådene hænger sammen.*

Koordinator, Havndal sundhedshus

Kirkens Korshær har f.eks. budt ind med at ville lave suppekøkken sammen med den lokale pensionistforening. Her vil koordinatoren en gang imellem være til stede med henblik på at rekruttere borgere til de kommunale tilbud, der er i sundhedshuset. På den måde kan der ske koblinger, synergier og sammenhænge imellem de borgerdrevne tilbud og de kommunale tilbud i sundhedshuset.

Den løbende borgerinddragelse i Havndal sundhedshus er endnu ikke helt planlagt, men det er væsentligt, at der skabes et forum, hvor borgere er med til at tage ejerskab og kvalificerer, hvad der skal ske i sundhedshuset. Det er vigtigt, at denne gruppe ikke består af brugere, som primært har fokus på deres egne aktiviteter. Det skal være et dialogforum, hvor man arbejder på at skabe det gode fællesskab i Havndal sundhedshus.

Den helt store inddragende proces af både kommunale og frivillige lokale aktører, borgere og ressourcepersoner i fagforvaltninger er sket igennem Havndal Kooperativet.

Havndal Kooperativet

Havndal kooperativet er et samarbejde mellem Randers Kommune, Steno Diabetes Center Aarhus og Aarhus Universitet, der har til formål at afprøve en systemorienteret lokalsamfundsindsats, der skal fremme børns sundhed og trivsel i Havndal. Det vil blive undersøgt, hvordan indsatsen påvirker børnenes sundhedsadfærd, trivsel og forekomst af overvægt i en 4-årig periode⁵³.

Havndal lokalsamfund er valgt, da målinger i sundhedsplejen har vist, at ca. hvert fjerde barn er overvægtig ved indskolingsundersøgelser. I Randers Kommune som helhed er det hvert 7. barn, der er overvægtig.

Selve indsatsen går ud på, at borgere, lokale aktører både frivillige og kommunale, ildsjæle og repræsentanter fra fagforvaltninger har deltaget i en række workshops (Se mere om metoden i kapitlet Værktøjer, metoder og input til det konkrete lokalsamfundsarbejde), hvor de blev præsenteret for viden om sundhed og trivsel blandt børn og unge, og fik indblik i en undersøgelse, lavet forud blandt børnene i Havndal. Undersøgelsen omhandlede madvaner, fysisk aktivitetsniveau, mental sundhed, fritidsaktiviteter mm. samt forskellige typer af målinger. På baggrund af denne viden udviklede deltagerne et årsagsdiagram for at klarlægge hvilke årsagssammenhænge, der er i forhold til sundhed og trivsel blandt børnene i Havndal. Ud fra dette valgte deltagerne to temaer, mental sundhed og fællesskaber, som de ville arbejde videre med, og efterfølgende kom de med idéer til konkrete tiltag, som kunne igangsættes lokalt. Der er ikke nogen, der fagligt har vurderet om tiltagene rent faktisk vil påvirke børns sundhed og trivsel i en positiv retning, for princippet er, at hvis der er energi i at arbejde med idéen, så vil den blive understøttet og igangsat. Disse aktiviteter er nu blevet prioriteret, og der er nedsat arbejdsgrupper, som vil arbejde videre med at omsætte idéerne til handling. Noget af det, der nu arbejdes videre med er at etablere cykelstier til og fra skolen, så det bliver sikkert for børnene at transportere sig på cykel. Der vil blive arbejdet på at udvikle de eksisterende legepladser, så de indbyder til mere alsidig bevægelse. Borgerne vil arbejde videre med at reetablere Søstien, som både kan bruges i skole- og fritiden til bevægelse i naturen. Der vil blive arbejdet på at etablere en krea-café for børn og unge, hvor ældre borgere kan lære fra sig. I forlængelse af det vil der også blive arbejdet på hygge og samvær omkring kort- og brætspil på tværs af generationer. En gruppe vil arbejde med at etablere LAN-fest for de 15-20 årige, og der vil blive arbejdet på at etablere fællesspisning i lokalsamfundet.

Efter tre år vil børnene igen blive målt og undersøgt for derigennem at finde ud af, om de mange igangsatte aktiviteter har gjort en forskel. Hvis der er sket en positiv udvikling, finder man ikke ud af hvilken aktivitet, der har gjort forskellen, men at det er den samlede mængde af indsatser og opmærksomhed på udfordringen, der har gjort en eventuel positiv forskel.

Koordinatoren er meget begejstret for denne proces, som har været præget af engagement fra alle deltagerne, og workshopsene har været godt planlagt og faciliteret af Aarhus Universitet og Steno Diabetes Center Aarhus. Hun peger på, at det har fungeret rigtig godt, at lokale borgere har siddet sammen med medarbejdere fra Randers Kommune.

Der har været stor deltagelse fra kommunens fagforvaltninger til workshopsene, og det har kunnet lade sig gøre, fordi Sundhedsalliancen har været involveret i at pege på ledere og konsulenter, som skulle deltage.

” Vi har faktisk haft social- og arbejdsmarkedsområdet, PPR, bosætning, omsorgsområdet, sundhedsplejen, sundhedsfremme og forebyggelse med. Altså vi har haft rigtig mange forvaltninger repræsenteret på de her møder sammen med borgerne.

Sundhedschef, Randers Kommune

Koordinatoren fortæller, at der var en arkitekt fra Planafdelingen med til workshopsene, som bød ind med, at der skal til at være områdefornyelse i Havndal, og der er sat penge af til det. Arkitekten havde et godt blik for, hvilken betydning områdefornyelsen kan have for det sociale liv og sundhedstilstanden i Havndal. Derfor har koordinatoren nu haft nogle møder med arkitekten for at samtænke indsatserne og koble én af de nedsatte arbejdsgrupper sammen med det arbejde, der skal til at foregå omkring områdefornyelsen.

Samspil mellem sundhedshuset og kooperativet

Det er en styrke for etableringen af sundhedshuset, at den borger- og aktørinddragende proces i kooperativet har fundet sted. På den måde har koordinatoren fået et stort indblik i hvilke ressourcer, der findes i lokalsamfundet. Samtidigt bliver det muligt at få nogle af arbejdsgruppernes initiativer til at finde sted i sundhedshuset.

Det bliver en stor del af koordinatorens arbejde at understøtte arbejdsgrupperne i at omsætte deres idéer, så der bliver flere sundhedsfremmende aktiviteter, der kan styrke børns mentale sundhed og deltagelse i fællesskaber i Havndal. Koordinatoren har planlagt et møde, hvor alle arbejdsgrupperne deltager sammen med ressourcepersoner fra fagforvaltningerne, for det kan være, at de skal kobles direkte uden at koordinatoren behøver at være en del af det. Det kan f.eks. være 'Bevæg dig for livet'⁵⁴-konsulenten, som kobles med en arbejdsgruppe, der vil lave nye typer af fritidsaktiviteter for børn.

Kooperativet ses som en prøvehandling, der kan bredes ud, hvis det viser sig at have en god effekt. Hvis det er tilfældet, er det afgørende, at der er en kommunal medarbejder, som kan understøtte arbejdsgruppernes arbejde fremadrettet og som kender til det pågældende lokalområdes ressourcer.

” Det der med at arbejde med borgernes egen mestring og egen forståelse af at have del i, hvordan lokalsamfund kan løfte os individuelt og samlet. Det kunne sagtens været et andet sted end i Havndal.

Sundhedschef, Randers Kommune

Projektledelse af en uforudsigelig indsats

De overordnede mål for sundhedshuset i Havndal handler om at opveje den geografiske placering i udkanten af kommunen og nå nogle borgere, som ellers ikke kommer i Sundhedscentret i Randers. Derudover betegner sundhedschefen hele processen med etableringen af sundhedshuset som en *iterativ proces*, hvor det er usikkert, hvad der kommer til at ske:

” Det handler om at have is i maven og se, hvad der er energi omkring i lokalområdet.

Sundhedschef, Randers Kommune

Koordinatoren arbejder ud fra de beskrivelser, der ligger i de politiske dagsordener og beslutninger. Her fremgår det, at der f.eks. ønskes en pjece, hvor forvaltningernes aktiviteter og tilbud fremgår, og her fremgår det også tydeligt, hvilke processer og kommunikationsindsatser, der skal ske, med fokus på borgerinvolvering og samskabelse. De konkrete borgerdrevne aktiviteter er selvsagt sværere at forudsige og beskrive på forhånd, da de netop bliver til i en samskabende proces på borgernes præmisser.

Planen er, at der i projektorganisationen fremadrettet vil blive arbejdet på at lave en projektbeskrivelse, hvor det eksempelvis fremgår hvilke mål, der arbejdes med i lokalsamfundsindsatsen, så det bliver tydeligere for alle, om man er på rette vej med de tilbud og aktiviteter, der igangsættes. Dette kan fungere som en forventningsafstemning mellem det politiske, administrative og praktiske niveau.

De konkrete kommunale tilbud vil blive evalueret ud fra de samme kriterier, som hvis borgeren deltog i samme tilbud i Randers. F.eks. rygestoptilbud eller rusmiddelrådgivningen. Derudover vil det blive undersøgt, om der bliver rekrutteret borgere, der ellers ikke ville komme, hvis tilbuddet var centralt placeret. Afrapporteringen til det politiske niveau, direktionen og chefniveauet vil omhandle, hvad der konkret sker i sundhedshuset og ikke mindst hvilke indsatser, der drives af borgere i lokalområdet.

” Meget af det her arbejde er vanskeligt at måle på, men jeg kan fortælle om, hvilken forskel det gør, at jeg er derude. F.eks. borgeren, der kommer og siger, at han har tage skeen i egen hånd, da han fik diabetes, så han går nu 15 km. om dagen. Jeg roser ham og spørger ham, om han ikke kunne tænke sig at bruge sin erfaring og blive gå-vært, så andre kan gå med.

Koordinator, Havndal sundhedshus

Parallel track-model med fokus på at samskabe med lokalsamfundet

I Havndal sundhedshus arbejdes der med mange typer af tilbud og aktiviteter, som groft sagt kan opdeles i to spor, der sammen skal styrke sundhedstilstanden i lokalområdet. Denne måde at arbejde lokalsamfunds-baseret på kan benævnes som en Parallel track-model (se mere i kapitel 4), og selvom kommunen ikke har brugt netop denne model som grundlag for tilgangen til at etablere Havndal sundhedshus, kan det forklares på følgende måde. I programdesignfasen i Parallel track-modellen identificerer man udfordringen, vurderer hvad der skal til for at imødekomme udfordringen og godkender de overordnede linjer. Her har Randers Kommune via sundhedsprofilen 'Hvordan har du det?' fra Regions Midtjylland identificeret, at der i den nordlige del af kommunen er flere borgere, der har en socioøkonomisk karakteristisk, der påvirker sundhedstilstanden negativt. Derefter er der lavet en administrativ vurdering af, hvad der skal til for at imødekomme denne udfordring, hvorpå det politiske niveau har drøftet, udviklet og godkendt idéen om at styrke sundhedstilstanden i den nordlige del af kommunen ved at etablere et sundhedshus i Havndal. Indsatsen implementeres overordnet set i to spor: Det ene spor, hvor fagforvaltningerne i kommunen kommer ud i lokalsamfundet og tilbyder aktiviteter til borgerne. Her er der lavet en faglig og ressourcemæssig vurdering af, hvad der er relevant at tilbyde, hvilket kan betegnes som et top-down spor. Det andet spor er en bottom-up tilgang, hvor der arbejdes med at engagere borgerne i inddragende og samskabende processer, så de i højere grad kan styrke egen og andres sundhed i Havndal og omegn. Et afgørende element i modellen er koordinatorens rolle, der netop skal koordinere, koble og skabe sammenhæng mellem de to spor, så der skabes bedre resultater, end hvis sporene blev implementeret parallelt og uafhængigt af hinanden.

Kommunens egne vurderinger af styrker og svagheder ved deres lokalsamfundsindsats

Styrker:

- Kommunens tilbud 'kommer ud til borgerne' i deres nærområde, så det bliver tættere på og giver lettere adgang.
- Tilstedeværelse i lokalområdet, som giver et godt kendskab til både borgere og aktører.
- Havndal sundhedshus favner mange typer af tilbud fra forskellige forvaltningsområder og frivilligt drevne aktiviteter.
- Borgerne har mulighed for selv at tage ansvar og gøre noget lokalt og skabe et attraktivt lokalsamfund.
- Randers Kommune kan få kontakt til nogle borgere, som det ellers er svært at få skabt kontakt til.
- Det brede sundhedsbegreb gør, at mange flere borgere kan spejle sig i tilbud og aktiviteter.

Svagheder:

- Lokalområdet kan blive for småt i forhold til at få borgere nok til at deltage i aktiviteter og tilbud.
- Kræver tid til det opsøgende, relationsopbyggende og understøttende arbejde.

Gode råd fra Randers Kommune til andre kommuner, der vil i gang med at arbejde med lokalsamfund som sundhedsfremmende arena:

- Man skal ikke have for færdig og fastlåst en plan, for så går man glip af det spændende, der opstår undervejs.
- Vær ydmyg og nysgerrig over lokalområdet.
- Det er helt afgørende at få fat i de rigtige og relevante ambassadører i et lokalsamfund.
- Man skal gøre det, fordi vi som kommune ikke selv kan løfte de sundhedsudfordringer, vi har. Foreninger, civilsamfund, andre forvaltninger, erhvervslivet skal på banen.
- Der skal være god tid til at lave relationsarbejde, opsøgende arbejde, understøttende arbejde etc.
- Vær opmærksom på, hvordan man taler om lokalsamfundsindsatsen, og hvorfor man kommer, så borgerne ikke føler sig stigmatiseret.
- Man skal kunne indgå på de præmisser, der er i lokalsamfundet, og lægge sin kommunale 'uniform' fra sig.

En mand har været uden beskæftigelse i mere end 10 år pga. psykiske vanskeligheder. Han har tiltagende vanskeligt ved at stå op til tiden og overholde aftaler med f.eks. Jobcentret. Han og projektmedarbejderen aftaler, at han en gang om ugen tager en frivillig tjans i et lokalt fællesskab, som mødes 10 minutter fra hans hjem.

Sammen med borgeren laves en plan B til de dage, hvor det ikke lykkes med at overholde denne aftale. Beskæftigelsesafdelingen involveres i planen, og borgerens frivillige tjans bliver en del af beskæftigelsesindsatsen. Gennem oplevelsen af at lykkes i det lokale, frivillige fællesskab får borgeren selvtillid til at gå i gang med jobafprøvning henimod at få et fleksjob.

